

Wstęp 9

Część pierwsza

SŁOWNE FORMUŁOWANIE MYŚLI

I. Ogólne wiadomości o języku jako systemie znaków 13

Pojęcie znaku. Znaki słowne. Język. Kategorie syntaktyczne. Role semiotyczne wypowiedzi. Zadania

II. Nazwy 26

Pojęcie nazwy. Nazwy konkretne a nazwy abstrakcyjne. Desygnat nazwy. Nazwy indywidualne a nazwy generalne. Treść nazwy. Zakres nazwy. Nazwy zbiorowe. Nazwy a funktory nazwotwórcze. Ostrość zakresu nazwy. Zadania

III. Stosunki między zakresami nazw 38

Wyjaśnienia wstępne. Rodzaje stosunków między zakresami nazw. Zadania

IV. Definicje 44

Definicja realna a definicja nominalna. Rodzaje definicji ze względu na ich zadania. Rodzaje definicji ze względu na ich budowę. Warunki poprawności definicji. Zadania

V. Podział logiczny 56

Pojęcie podziału logicznego. Warunki poprawności podziału logicznego. Klasyfikacja. Wyróżnianie typów a podział logiczny. Zadania

VI. Zdanie 63

Pojęcie zdania w sensie logicznym. Wartość logiczna zdania. Obiektywny charakter prawdziwości i fałszywości zdań. Wypowiedzi niepełne. Funkcje zdaniowe. Struktura zdania. Odpowiedniki zdania w naszej świadomości. Zadania

VII. Funktory prawdziwościowe a spójniki międzyzdaniowe mowy potocznej 77

Pojęcie funktora prawdziwościowego. Negacja. Koniunkcja. Alternatywa nierozłączna, alternatywa rozłączna, dysjunkcja. Równoważność. Implikacja i stosunek wynikania. Zadania

VIII. Podstawowe pojęcia dotyczące relacji 95

Zdania stwierdzające relację. Stosunki symetryczne, asymetryczne i nonsymetryczne. Stosunek przechodni. Stosunek porządkujący i stosunek równościowy w danej klasie przedmiotów. Zadania

IX. Wypowiedzi oceniające i normy 102

Wypowiedzi oceniające i ich powiązania z wypowiedziami opisowymi. Pojęcie normy postępowania. Obowiązywanie normy. Postać słowna i struktura norm postępowania. Zadania

X. Wypowiedzi modalne 121

Interpretacje słów „musi” i „może”. Modalność zdań. Modalności normatywne (deontyczne). Zadania

XI. Pytania i odpowiedzi 130

Charakter wypowiedzi pytajnych. Sposób stawiania pytań. Rodzaje odpowiedzi.
Zadania

XII. Przyczyny nieporozumień 137

Wieloznaczność słów. Szczególne rodzaje wieloznaczności słów i zwrotów językowych. Ekwiwokacje. Spory słowne. Wieloznaczność wypowiedzi złożonych. Ambibologie. Znaczenie dosłowne i niedosłowne. Zadania

Część druga

UZASADNIANIE TWIERDZEŃ

XIII. Uzasadnianie bezpośrednio 144

Sposoby uzasadniania. Spostrzeganie. Obserwacja. Zadania

XIV. Wnioskowanie dedukcyjne i jego podstawy logiczne 150

A. Pojęcia ogólne 150

Wnioskowanie. Proces wnioskowania a stosunek wynikania. Prawa logiczne.
Wnioskowanie dedukcyjne

B. Prawa logiczne ze zmiennymi zdaniowymi 157

Zaprzeczenie zdaniom złożonym. Transpozycja. Prawa o budowie sylogistycznej. Inne prawa rachunku zdań. System dedukcyjny

C. Prawa logiczne ze zmiennymi nazwowymi 167

Współczesny a tradycyjny rachunek nazw. Związki kwadratu logicznego.
Konwersja, obwersja, kontrapozycja. Prawa sylogizmu kategorycznego

D. Błędy we wnioskowaniach dedukcyjnych 176

Błąd materialny. Błąd formalny
Zadania A, B, C, D

XV. Wnioskowania uprawdopodobniające 182

Wnioskowanie redukcyjne. Wnioskowanie indukcyjne. Kanony indukcji.
Wnioskowanie z analogii. Zadania

XVI. Myślenie kierowane z góry postawionymi zadaniami 194

Myślenie spontaniczne a myślenie kierowane zadaniami. Dowodzenie wprost i nie wprost. Sprawdzanie. Wyjaśnianie i hipotezy wyjaśniające. Teoria naukowa. Zadania

XVII. Prawdopodobieństwo 206

Sposoby pojmowania prawdopodobieństwa. Prawdopodobieństwo aprioryczne.
Prawdopodobieństwo aposterioryczne. Zadania

XVIII. Umiejętność przekonywania 211

Dowodzenie a argumentowanie. Dyskusja i jej rodzaje. Zarzuty w dyskusji. Nielojalne fortele erystyczne.

Część trzecia
PRACA MYŚLOWA PRAWNIKA

XIX. Logiczne podstawy uzasadniania wyroków sądowych 216

Struktura uzasadnienia wyroku. Źródła ustaleń. Określanie wiarygodności świadków. Opinie rzeczoznawców. Domniemanie prawne. Poszlaki. Rodzaje wnioskowań w sądowym postępowaniu dowodowym. Ustalenie stanu faktycznego a subsumpcja. Zadania

XX. Logiczne podstawy wykładni przepisów prawnych i wnioskowań o obowiązywaniu norm prawnych 229

Pojęcie wykładni. Rodzaje przepisów prawnych. Typy dyrektyw wykładni. Językowe dyrektywy wykładni. Funkcjonalne dyrektywy wykładni. Wnioskowania prawnicze. Wnioskowania oparte na logicznym wynikaniu norm. Wnioskowania oparte na instrumentalnym wynikaniu norm. Wnioskowania oparte na założeniu konsekwencji ocen „prawodawcy”. Zadania

XXI. Charakterystyka metodologiczna nauk prawnych 255

Ogólna metodologia nauk i metodologie szczegółowe. Różnorodność problematyki i metod badawczych nauk prawnych

Aneks
ELEMENTY RACHUNKU PREDYKATÓW

1. Wprowadzenie **262**
2. Język rachunku predykatów **264**
3. Analiza zdań języka potocznego za pomocą języka rachunku predykatów **266**
4. Wybrane tautologie rachunku predykatów **270**
5. Uzupełnienia **274**

Indeks rzeczowy 276